

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KATEDRA JEAN MONNET
EEAABAC

EU ENLARGEMENT AND ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

SHKOLLA VERORE

Legjislacioni dhe institucionet e BE-së për profesionistët e së ardhmes

11 KORRIK – 15 KORRIK 2023

**Kompetencat e Bashkimit pas Traktatit të Lisbones
Kuadri institucional dhe rendi juridik i BE
Zbatimi i së drejtes evropiane (1) parimi i epersise
Zbatimi i së drejtes evropiane (2) parimi i efektit të dpd**

Prof. Asoc. Dr. Arbër Gjeta

Chair Jean Monnet – EEAABAC
Departamenti i së Drejtës – UNIEL

Kuadri Institucional

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Parlamenti European
- Keshilli European
  - Keshilli
  - Komisioni
- Institucionet e kontrollit (Gjykata e Drejtesise; Gjykata e Llogarive; Mediatori)

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

Parlamenti Evropian

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Asamble per te perfaqesuar popujt dhe Shtetet antare
  - Kontrolli mbi institucionet e BE
  - Perfaqeson sot qytetaret europiane mbas T. Lisbones
- Zgjedhje parlamentare ne gjithe BE
  - Problem perfaqesimi i popujve te vegjel me perfaq perjestimor
  - Zgjedhjet ne Shtetet antare ne system proporcional
- Statusi i parlamentarit
  - Ndalimi i mandatit te detyrueshem
  - Pavaresia
  - Privilegjet dhe imuniteti
- Struktura
  - Kryetari
  - Byroja
  - Organet drejtuese
  - Komisionet
  - Grupimet politike
- Kompetencat
  - Pjesemarrje ne kompetencen legjislative
  - Pjesemarrje ne kompetencen buxhetore
  - Pjesemarrje ne lidhjen e marreveshjeve nderkombetare – jo te asociimit
  - Pjesemarrje ne emerimin e antareve te institucioneve (Kom, Gjyk. Llogarive, GjD,)
  - Kompetenca kontrolli ndaj Komisionit

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

- Statusi caktohet nga nenet 17 dhe 18 TBE dhe 244-250 TFBE
- Zgjedhja e Komisionit
  - Duhet te mbahen parasysh rezultati i zgjedhjeve parlamentare europiane
  - Me propozim te keshillit zgjidhet nga Parlamenti
  - Zgjidhen dhe komisioneret dhe propozohen nga Shtetet antare
  - Mandat 5 vjecar
- Perberja
  - Nga nje perfaqesues per cdo shtet antar
  - Pavaresi e antareve
  - Parimi i kolegjalitetit ne miratimin e vendimeve
    - Pergjegjesia e Komisionit ndaj Parlamentit eshte kolektive
    - Mundet te kerkohej dhe doreheqja e vetem nje komisioneri
- Funksionet
  - Neni 17 TBE
    - Promovon interesin e pergjithshem te BE
    - Kujdeset per zbatimin e se drejtes se BE ne kontrollin e GjD
    - Ekzekuton buxhetin
    - Administron programet
    - Perfaqeson BE
  - Kompetenca per iniciativen
    - Gati competence ekskluzive
  - Kompetenca per ekzekutim
  - Kompetenca per mbikeqyrje – sanksione ne rast mospermbushje detyrimesh shtetet antare

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

Keshilli i Bashkimit Evropian

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Njihet dhe si Keshilli i ministrave evropian
  - Mblidhen perfaqesuesit e shteteve antare
  - Antaret
    - Perfaqesues te cdo shteti antar
  - Karakteri politik i Keshillit
  - Keshilli mblidhet ne perberje te ndryshme ne baze te ceshtjeve qe diskutohen
    - Ministrat e qeverive pergjegjese perkatese per cdo fushe
    - Keshilli “Ceshtje te pergjithshme”
  - Rregullore e brendshme e funksionimit
  - Kryesia e Keshillit
    - Ushtrimi me rradhe i kryesise
  - Komiteti i Perfaqesuesve te Perhershem (COREPER)
  - Sekretariati i Pergjithshem
- Kompetencat
  - Kompetanca vendimmarrese
    - Me vete
    - Te perbashketa me Parlamentin
  - Bashkerendim i politikave te vendeve antare
- Votimi
  - Kuorum i nevojshem
  - Njihet e drejta e votes me delegim vetem te nje shtet antar
  - Votimi me shumice (rregulli), me shumice te cilesuar ose me unanimitet

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmës - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

- Statusi caktohet nga nenet 19 TBE
  - Siguron respektimin e se drejtes ne interpretimin dhe zbatimin e Traktateve
  - Ne kooperim me Gjykatat e Shteteve antare
- Perberja
  - 1 gjyqtar per shtet antar
  - 8 avokate te pergjithshem
  - Emerohen me propozim te shteteve antare
    - Opinion per kandidaturen nga nje komision i posatcem prej 7 antaresh
    - Emerohen per 6 vite
  - Garanci nga antaret per pavaresine e tyre
- Funksonimi
  - Ne baze te Traktateve, statutit dhe rregullores procedural
  - Kryetari i GjD
- Gjykata e Shkalles se Pare
- Organe te Tjera
  - Mediatori – jo status institucioni por per te pritur ankesat e qytetareve ne lidhje me inst BE
  - Gjykata e Llogarive

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

Rendi juridik i BE. Legjislacioni

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Struktura e rendit juridik
- Raporti me te drejten kombetare. Perparesia
  - Efekti i drejteperdrejte

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

- E drejta primare - Traktatet
  - TBE – Maastricht
  - TFBE - Lisbone
  - KEEA
  - Protokollet dhe Shtojcat e tyre
    - Ndryshuar disa here – Traktati i Maastricht - Traktati i Amsterdamit - Akti Unik Evropian – Traktati i Nice - Lisbon
  - Akte te tjera te se drejtes primare – vendime qe burojne nga Traktatet dhe kerkojne miratimin e parlamenteve kombetare
- Thjeshtimi i Traktateve - Konsolidim me Lisbonen
- Rendesia e se Drejtes Primare
  - Jane baza kushtetuese e se drejtes europiane
  - Ne krye te hierarkise se normave komunitare
  - Perparesia e se drejtes primare – afirmuar nga GjED
- Parimet e pergjithshme te se drejtes
  - Njohur dhe zbatuar nga GjD vazhdimisht
  - Te drejttat themelore
  - Parimi i sigurise juridike
  - Kufinjte e kompetences se institucioneve
- Marreveshje nderkombetare

Legjislatimi dhe institucionet e BE per profesionistat e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

- Rendi juridik i BE
  - Sipas GjED rend juridik i dallueshem nga rendi nderkombetar
    - Rend juridik i vecante i integruar ne sistemin juridik te vendeve antare
    - Ceshtja Costa vs. ENEL – Vendim i 15 korrik 1964, Ceshtja 6/64 pika 1141
    - Rendi juridik komunitar ne Opinionin 1/91 – opinion i 14 dhjetorit 1991 pika I-6079
- Struktura
  - Norma baze – TRAKTATET
  - E DREJTA PRIMARE
    - Traktatet dhe aktet e perfshira
  - E DREJTA E DERIVUAR
- HIERARKIA e normave
  - Jo e normatizuar
  - Gjithsesi ka hierarki normash
  - Lidhet me kriterin se kush eshte autori i aktit te nxjerre
- BURIMET
  - Kryesore
  - Dytesore

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

Struktura e rendit juridik te BE III

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Perparesia e se Drejtes Primare
  - Lexohet qarte nga nenet 19 TBE dhe 263 TFBE
    - Kompetenca per GjED per te anuluar aktet e institucioneve per shkelje te Traktateve apo rregullave ligjore qe lidhet me zbatimin e tij
      - Akte te brendshme BE
      - Marreveshje nderkombetare te Shteteve – Shtetet nuk mund te lidhin marreveshje ne fushat ku nuk kane me kompetenca
    - Nuk mund te rishikohen me akte te se drejtes se derivuar
- Marredhenia midis traktateve
  - Traktatet konsiderohen si perberes te nje teksti te vetem pa hierarki midis tyre
- Rishikimi i traktateve
  - Procedura specifike rishikimi
- Supremacia e se drejtes se BE ne lidhje me te drejten e Shteteve antare

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

- Akte te se drejtes se derivuar (neni 288 TFBE)
  - Rregullore
    - Efekt te drejteperdrejte
    - Te pergjithshme
    - E detyrueshme per institucionet, shtetet antare dhe individet
  - Direktiva
    - E detyrueshme per shtetet antare
    - Transpozohet ne legjislacionin kombetar
    - Fiksojne objektiva te pergjithshme per tu detajuar
    - Ofrojne rregulla baze per harmonizimin e legjislacionit te shteteve antare
  - Vendimet
    - I detyrueshem per ato te cileve ju drejtohet
  - Rekomandimet dhe Opinionet
    - Nuk jane te detyrueshme
- Akte jashte nomenklatures
  - Marreveshjet nderinstitucionale
  - Rezolutatat dhe konkluzionet
    - Te Keshiliit
  - Komunikimet e Komisionit
    - Libra te bardhe
    - Libra jeshile

Legjislacioni i institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

- Perparesia e se drejtes se BE
  - Afirmuar nga GjD ne ceshtjen 6/64 Costa
    - Percaktohet jo ne baze te se drejtes se traktateve ne te drejten nderkombetare publike
    - Percakton transferimin e kompetenca dhe sovranitetit nga shteti antar ne favor te komunitetit
    - Ruan aplikimin uniform te se drejtes komunitare ne Shtetet antare
  - Mosaplikimi i se drejtes kombetare ne rast kunderrshtie me te drejten e BE
  - Permendet ne protokollin mbi subsidiaritetin dhe proporcionalitetin
- Efekti i drejteperdrejte i se drejtes europiane
  - Krijohen te drejta e detyrimedrejtperdrejte per individet
  - Nuk eshte rast perjashtimor
  - Percaktimi nga GjD
    - Rasti i rregulloreve sipas nenit 288 TFBE
    - Pergjithesuar me Ceshtjen 26/62 Van Gend een Loos
      - Ne lidhje me ndalimin e taksave te reja doganore
    - Efekt i drejteperdrejte dhe i normave te tjera te Traktateve
    - Vendimi Simmenthal
      - Ceshtja 106/77
  - Dispozitat duhet te jene te sakta dhe pa kushte qe te prodhojne efekt te drejteperdrejte
  - Normat qe e kane
    - Rregulloret
    - Disa dispozita traktatesh
    - Direktivat – efekt vertikal vetem kunder shtetit
      - Vetem ne disa raste dhe pasi te kete perfunduar afati per transpozim dhe te jene te sakta dhe pa kushte
    - Vendimet

Marreveshjet nderkombetare

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

Aspekte te pergjithshme te tregut te perbashket E drejta substantive e BE

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Krijimi i tregut
- Efekti i drejtperdrejte i parashikimeve te TFBE
  - Tregu unik dhe qytetaria evropiane

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

Aspekte pergjithshme

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Tregu i perbashket i BE
- Krijimi i tregut ne aspektin ekonomik
  - Liria e qarkullimit te mallrave
  - Liria e qarkullimit te personave
  - Liria e vendosjes dhe e ofrimit te sherbimeve
  - Liria e qarkullimit te kapitaleve dhe pagesave
- Konkurenca e lire ne brendesi te tregut
  - Konkurenca e lire
  - Rregullimi i ndihmave shteterore
- Politika e perbashket e migracionit dhe e asilit
- Bashkepunimi ne fushen gjyqesore dhe te policies
- Bashkimi ekonomik dhe monetar
- Marredheniet tregtare te jashtmete BE drejt nje politike tregtare te perbashket
- Zgjerimi i BE dhe perafrimi i legjislacionit shqiptar per perfshirjen ne tregun e perbashket

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

Tregu i perbashket ne BE I

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Tregu unik europian
  - Instrument i rritjes ekonomike dhe drejt integritimit politik
    - Lind si projekt ekonomik por me synimin per nje Europe te bashkuar ne aspektin social dhe politik
    - Deklarata e Schuman e 9 majit 1950
    - Integrim ekonomik dhe liberalizim shkembimesh
  - Treg “unik” njesoje si nje treg i brendshem kombetar
- Ne traktatet e BE
  - Tregu i bashkuar
  - Tregu i perbashket
  - Tregu unik
    - I perdorur gjeresisht ne dokumenta zyrtare te institucioneve europiane
      - Psh ne strategjine per dixhitalizimin (COM(2015) 192 final)
- Akti Unik European 1986
  - Nga tregu i bashkuar ne Treg te brendshem (neni 14 TKE sot neni 26 TFBE)
- Traktati i Lisbones 2007
  - Eleminon shprehjen treg i bashkuar dhe perdor tregu i brendshem
  - Megjithate termi i perdorur ne lidhje me tregun e brendshem te BE nuk ka ndonje rendesi praktike

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

Tregu i perbashket ne BE II

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tregu i perbashket si instrument i perdorur

Traktati i Parisit 1951

Komuniteti European i Karbonit dhe Celikut

Ngritja e tregut te perbashket te qymyrit dhe hekurit

Liria e shkembimit pa masa ekuivalente

Heqja e taksave doganore

Mosdiskriminimi

Etj.

Traktatet e Romes 1957

Komuniteti European i Energjise Atomike

Treg i perbashket i energjise atomike per qellimepaqesore

Komuniteti Ekonomik European

Tregu i perbashket ne sektoret e industrise dhe agrikultures

Bashkim doganor

Liria e qarkullimit te mallrave, personave, sherbimeve dhe kapitaleve

Mosdiskriminimi

Rregulla te konkurences dhe ndihmve shteterore

Politika te perbashketa ne fushen e transportit, agrikultures, tregtise nderkombetare

Kryesisht ne TKE

Nepermjet tregut te perbashket do te arrihet integrimi i shteteve antare dhe zhvillimi ekonomik

Theksi te

tregu i perbashket

Afrimi i politikave ekonomike te shteteve antare

Nenet e TKE ne lidhje me tregun eperbashket jane te elaboruara dhe precize

Mundesin ee dhenies se efektit te drejtperdrejte nga ana e GjD

Nenet e lirive te levizjes kane nje natre te te drejtave subjektive dhejo norma programatike per qytetaret

Legjislacioni dhe institucionet e BE per profesionistet e se ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES

- Tregu i perbashket si instrument i perdorur
  - Traktati i Lisbones
  - Themelor tregu i perbashket
  - Konsolidimi ndryshimeve te meparshme ne Traktate dhe qellimi per te forcuar tregun e perbashket europian
    - Bashkimi ekonomik dhe monetar
    - Normativa ne fushen e ambientit – perfshire qe me Aktin Unik European
    - Hapesira e lirise, sigurise dhe drejtesise
    - Qytetaria europiane dhe njohja per te te lirive te levizjes se lire teparashikuara ne tregun e perbashket
- Tregu i perbashket si nje motor dhe propulsor i integritimit europian
  - Themeli i zhvillimit te BE
- Unifikimi i tregut
  - Perfshirjen ne rregullimin e tregut edhe normave me karakter social apo ambiental
    - Nga Akti Unik European te TKE apo Amsterdami
  - Neni 3.3 TBE

- Neni 3.3 TBE

- “Bashkimi krijon një treg të brendshëm. Ai punon për zhvillimin e qëndrueshëm të Europës, mbështetur në rritjen e drejtpeshuar ekonomike dhe qëndrueshmërinë e çmimeve, një **ekonomi tregu sociale** tejet konkurruese, duke synuar punësimin e plotë dhe përparimin shoqëror si dhe një nivel të lartë mbrojtjeje dhe përmirësimi të cilësisë së mjedisit. Ai nxit përparimin shkencor dhe teknologjik.”
- Protokolli 27 në lidhje me konkurrencen dhe tregun e përbashket
- Krijimi i një tregu të përbashket
- Kushtet për krijimin e tij (që duhet të respektojnë rritjen ekonomike)
  - Ekonomi tregu sociale – të kihen parasysh nevojat me një qëllim social në krijimin e tregut dhe në funksionimin e tij
    - C-341/05 Laval pika 105
    - C-438/05 Viking pika 79
    - GjD përcakton se megjithëse patjetërsueshmëria e lirise së lëvizjes së garantuar në Traktatet në kuadër të tregut të përbashket mundet të vendosen kufizime të justifikueshme nga nevojat me natyrë sociale

Bibliografi, materiale, dokumenta zyrtare dhe linke për konsultim të mëtejshëm mbi leksionin e sotëm (Reader)

- Bibliografi

- Jacque, J.P. 2010, E drejta institucionale e Bashkimit Evropian, Botimet Papirus, Tirane f. 9-89, 2014, f. 369 – 438
- Bibliografi nga Readeri fillestar

- Ligje, VKM, Dokumenta Zyrtare

- TBE
- TFBE

- Linke të dobishme

- <https://integrimi-ne-be.punetegashtme.gov.al/anetaresimi-ne-be/plani-kombetar-i-integrimit-pkie/>
- https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/albania_en
- https://european-union.europa.eu/index_en
- https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/council-european-union_en
- https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/court-justice-european-union-cjeu_en

Kontakt:

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Faleminderit për vëmendjen!

Pyetje?

Assoc. Prof. Dr. Av. Arbër Gjeta

Chair JM in EU Law - Department of Law
Faculty of Economy
University of Elbasan

arber.gjeta@uniel.edu.al

Legjislacioni dhe institucionet e BE për profesionistët e së ardhmes - SHKOLLA VERORE

KATEDRA JEAN MONNET - EEAABAC - EU ENLARGEMENT and ACQUIS ADOPTION BURDEN: ALBANIAN CHALLENGES